

ქალთა ფსიქოტიპები *ნინო ხარატიშვილის* რომანში *ჟუჟა*

ნათია ნასარიძე

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

Natia.nasaridze@atsu.edu.ge

<https://doi.org/10.52340/lac.2022.803>

2010 წელს ეროვნებით ქართველი, გერმანიაში მოღვაწე ნინო ხარატიშვილი წერს რომან-დებიუტს, რომლის სათაური *ჟუჟა* არც შინაარსთან და არც ერთ მოქმედ პერსონაჟთან პირდაპირ დაკავშირებული არ არის. სათაური *ჟუჟა* ავტორმა აიღო ერთ-ერთი სიმღერიდან. იგი ხელოვნური სიტყვაა, რომელიც ბუნებაში არ არსებობს და გვთავაზობს მრავალმხრივ ასოციაციურ პროექციებს რომანის შინაარსთან მიმართებაში. *ჟუჟა* ბედისაგან ზურგმექცეული, მარტოსული ქალების განზოგადებულ სახელად იქცა. სიმღერის მიხედვით იგი ზოგადი სახელია ცხოვრების თანამგზავრისა, რომელსაც უყვარს, რომელიც უყვართ და რომლის ერთგულება საარაკო ამბად ქცეულა. შეხვდე შენს *ჟუჟას* ცხოვრებაში ადვილი არ არის, ბევრი უნდა დაითმინო და გადაიტანო, რომ საბოლოოდ მისი ღირსი გახდე და მარტოსულად არ დარჩე.

ნინო ხარატიშვილის ზემოხსენებული წიგნი რომანია რომანზე. მის ეპიცენტრში დგას 70-იანი წლების ფემინისტურ წრეებში ახალგაზრდა თვითმკვლელის მიერ „დაწერილი“ პოპულარული წიგნი, დანიელე სარერას „დარიშხანის ყვავილობა“, რომელიც თავისი ვერთერული ეფექტებით მრავალი სუიციდის მიზეზი გახდა. მისი ავტორი ლამის მითიურ პიროვნებად იქცა. მასზე მითის შექმნას ხელი შეუწყო დანიელე სარერას შესახებ არსებულმა მწირმა და არაფრისმთქმელმა ინფორმაციამ, რომლის თანახმადაც ეს ახალგაზრდა მომღერალი გოგონა, 1932-1949 წლებში პარიზში ცხოვრობდა, ქუჩებში დაეხეტებოდა, 17 წლისამ წიგნი დაწერა და იმავე წელს უკვალოდ გაქრა, არანაირი საფლავი, არანაირი დაბადების მოწმობა, არანაირი მოწმე მისი არსებობისა, დარჩა მხოლოდ ტექსტი. დანიელე იყო უარყოფილი, საზოგადოების სიძულვილით წამებული, ეძებდა სიყვარულს და მოპოვებულს ხელს ჰკრავდა.

შეკითხვას, ჰქონდა თუ არა მიზნად დასახული *ნინო ხარატიშვილს ჟუჟას* სახით ფემინისტური რომანის შექმნა, იგი შემდეგნაირად პასუხობს: „მე არ გამოვდგები ჩემი წიგნის ინტერპრეტატორად, რადგან ვერ ვიქნები ობიექტური. წერის პროცესში მე ვერ ვფიქრობ ისეთ კრიტერიუმებზე, როგორცაა „ფემინისტური“, „მოდერნისტული“, „გერმანული“, „ქართული“. პირველად ვქმნი შინაარსს და შემდეგ კონცენტრირებას ვაკეთებ ქალთა ფიგურებზე. შინაგანად ყოველთვის თანასწორუფლებიანობის მომხრე ვარ, ყოველ ადამიანს განურჩევლად სქესისა თუ კულტურული მემკვიდრეობისა აქვს უფლება იყოს ბედნიერი,

იქამდე ვიდრე მისი ბედნიერება სხვის ბედნიერებას არ დააზიანებს. მიმაჩნია, რომ *ჟუჟას* თემა დღევანდელ საზოგადოებაში ძალიან მნიშვნელოვანია.“ [ინტერვიუ ნინო ხარატიშვილთან. (2011)].

ჟუჟას ძირითადი მოტივი ვირტუალური რეალობის აღქმის სხვადასხვა პერიპეტიების ანალიზია. საინტერესოა იმის გარკვევა, თუ რა შედეგებს იძლევა ტყუილზე აგებული ვირტუალური რეალობა – სხვადასხვა ფსიქოტიპის ცხოვრებაში, რომელთა კრიტიკულ უმეტესობას *ნინო ხარატიშვილთან* ქალები წარმოადგენენ.

თანამედროვე პოსტმოდერნისტულ ეპოქაში ლიტერატურული ტენდენცია იქეთკენ იხრება, რომ აღარ არსებობს აბსოლუტური ჭეშმარიტება და არსებობენ მხოლოდ ჩვენი წარმოდგენები და სურათ-ხატები, ამიტომ ნებისმიერი ისტორია უკვე ფიქციაა, რომელსაც აქვს პრეტენზია აღიქმებოდეს ჭეშმარიტებად. სინამდვილესა და ფიქციას შორის საზღვარი უკვე თითქოს იშლება, ბუნდოვანი ხდება და ერთგვარ თამაშად, გარკვეულ ექსპერიმენტადაც კი იქცევა. „მე მხიბლავს პოსტმოდერნისტული შესაძლებლობების გამოყენება იქ, სადაც ეს შინაარსს რგებს. ცარიელი ეფექტების შექმნით არა ვარ დაკავებული, მაგრამ თუ რომელიმე მომენტში ამის საჭიროება დგება, სიამოვნებას მანიჭებს ექსპერიმენტირება“ - ეს ამონარიდია *ნინო ხარატიშვილის* ინტერვიუდან, რომელსაც ის აძლევს ფაუსტის ფონდის კორესპონდენტს. [საუბარი ნინო ხარატიშვილთან. (2011)].

სად არის ფიქცია და სად არის ჭეშმარიტება, ან არსებობს კი საერთოდ ჭეშმარიტება – ეს ძირითადი კითხვები ისმის რომანიდან. გავრცელებული მითი დანიელე სარერას შესახებ ისეთი ფესვგადგმული და აღიარებულია საზოგადოებაში, მას შემდეგაც კი, რაც აღმოჩნდება, რომ ეს ბედისგან განწირული და საზოგადოებისგან გარიყული გოგონა, რომლის ზურგზეც უამრავი ახალგაზრდის სიცოცხლე იდო, სინამდვილეში არასოდეს არსებულა, არანაირი წიგნი არ დაუწერია და მხოლოდ ქალთმომძულე გამომცემლის ლიტერატურული ფიქცია იყო, საზოგადოება მაინც ამჯობინებს პირვანდელი მისტიკის ტყვეობაში დარჩეს და ავტორობის უფლება წაართვას რეალურ ავტორს ქალთმომძულე ფრედერიკ ტრისტანს, რომელიც მოგვიანებით ამტკიცებდა, რომ სწორედ მისი ლიტერატურული ფანტაზიის ნაყოფი იყო დანიელე სარერაც და მისი თავგადასავალიც. საზოგადოებრივი განწყობების შექმნაში უდიდესი მისია აკისრია ხელოვნებას, ამ შემთხვევაში ლიტერატურას, უფრო კონკრეტულად კი წიგნს.

ნინო ხარატიშვილის რომანის ინტერტექსტს წარმოადგენს ჩვენს მიერ ზემოხსენებული დანიელე სარერას „დარიშხანის ყვავილობა“. მის გარშემო ბრუნავს თხრობის ხაზი და ამ ტექსტით ეწევა მწერალი პოსტმოდერნისტულ ექსპერიმენტებს. დანიელე სარერა რომანში ჟანა სარეს სახელით შემოდის. მის წიგნს კი რომანში *ჟუჟა* „გამყინვარების ხანა“ ჰქვია და 1953 წლით თარიღდება. სარერას წიგნის პასაჟები ლაიტმოტივად გასდევს მთელს წიგნს და თავებს შორის ჩნდება სათაურით „გამყინვარების ხანა“. ხარატიშვილი იყენებს სარერას ცხოვრების ბოლო პერიოდის მეტაფორიკას და ამიტომაც, რომ მისი ფრაზები თითქოს ქაოსურია, გაუგებარი, ფრაგმენტული: „მე ემბრიონი ვიყავი და ყველაფერი ვიცოდი, სიცოცხლეში ჭინთვით შემომადგეს და ჩემი ცოდნა წამართვეს. ... შურისძიება მწყურია.“ [ხარატიშვილი, ნ. 2018:9]. „გამყინვარების ხანის“ მთელი

მომხიბვლელობა იმაშია, რომ იგი მიემართება პირდაპირ ემოციებს და არაფერი აქვს საერთო აზრთა ლოგიკურ ჯაჭვთან. წინადადებები სრულიად გაუგებარია, აქ გრძნობათა თამაშია გადმოცემული და ამიტომ ნებისმიერ მკითხველს შეუძლია საკუთარი თავის კლავ პოვნა. ამ ფრაგმენტულ თხრობაში შეძლებისდაგვარად მაინც ჩნდება ავტორის ფსიქოტიპის კონტურები, რომელიც ცხოვრებისეულ ბრუტალობას შეეჯახა და ადამიანთა სიცივემ თვითმკვლელობამდე მიიყვანა. მისი პიროვნება დაინგრა და განადგურდა გაუცხოებით, უკონტაქტობით, გულგრილობით და საზოგადოების უპასუხისმგებლობით: „არავის ესმოდა ჩემი. და მუნჯად ვიქეც, ერთ დამუნჯებულ მტვის ნაწილაკად. სამყარო ჩამოიქცა და მეც ქვეშ მომიყოლა. მინდა კვლავ ჩემს საწყისს დავუბრუნდე, სისხლში მზარდ და ყველაფრის მცოდნე ემბრიონად ვიქეც.“ [ხარატიშვილი, ნ. 2018:10] პირველივე ფურცლებიდან აშკარაა ცხოვრებიდან გაქცევის სურვილი, ბრძოლის უუნარობა და პასიური ყოვლისმცოდნე მჭვრეტელობითი დამოკიდებულებისაკენ სწრაფვა.

რომანის სიძლიერე მის მრავალშრიანობაშია. იგი შეიძლება წაიკითხო, როგორც ლიტერატურული რეცეფციის ისტორია, როგორც კრიმინალური რომანი ან როგორც თვითთრონია მშვიერი და მარტოსული ჟანა სარესი, რომელიც სამყაროს ხსნის პათოსს შეუპყრია. წიგნი შედგება მოკლე პროზაული სცენებისაგან, თავები დასახელებულია მონაწილე გმირების სახელებით. მათ ყველას ერთი რამ აქვთ საერთო: მათი ბედი უკავშირდება ვინმე ჟანა სარეს წიგნს „გამყინვარების ხანა“. მხატვრული სახეები ხმებია, მათი დიდი უმრავლესობა ქალთა ხმებია, რომლებიც ისეთ ეფექტს ახდენენ მკითხველზე, თითქოს ის მათ იცნობს. ეს ეფექტი ალბათ იმის შედეგია, რომ თავად ავტორი ზედმიწევნით კარგად იცნობს ქალთა ხასიათებს. ფემინისტურ დისკურსში შემოდის თვითთრონია და თვითკრიტიკა. *ნინო ხარატიშვილის* აზრით, სადაც არ უნდა იყოს ქალი, აღმოსავლეთში, თუ დასავლეთში, საქართველოში თუ ცენტრალურ ევროპაში, მას მაინც აინტერესებს საკუთარი გარეგნობის საკითხები, ოცნებობს ბავშვზე, ლამაზ სახლზე და ოქროსფერ ლაბრადორზე. საბოლოო ჯამში, ყველა თავად იქმნის თავის ცხოვრებას, აქ კი გადამწყვეტი ცხოვრების პრობლემებისადმი თვალის გასწორება და მყარი ფსიქოლოგიაა.

ნინო ხარატიშვილი თავის რომანში ქმნის განსხვავებული მისწრაფებების მქონე ქალთა პანორამას, რომლებიც ერთი საერთო ნიშნით ერთიანდებიან: მათ სურთ ჩაწვდნენ იმ გოგონას საიდუმლოს, რომელსაც მტრულად ქცეული, უცხოდ ქმნილი სამყაროს ხსნა სურდა და ამის ნაცვლად თავი მოიკლა. ხმად ქცეული პერსონაჟი ქალები: ლაურა, ფრანჩესკა, ოლგა, ნადინი და „მე“ ეძებენ თავიანთ ადგილს ცხოვრებაში. მათგან ზოგი ახერხებს ცხოვრებასთან შეჯახების შემდეგ საკუთარი იდენტობის პოვნას, ზოგი კი ქაოსში იკარგება და ჟანა სარეს თუ მისი პროტოტიპის – დანიელე სარერას მსგავსად თავს იკლავს. რომანში არ არის დინამიური ქმედებები, იგი არაფერს გვიყვება გარდა იმისა, თუ როგორ ჩაუვარდება თითოეულ პერსონაჟს ხელში წიგნი „გამყინვარების ხანა“ და რა შედეგს იწვევს მისი გაცნობა თითოეული მათგანის ცხოვრებაში.

ქალთა გალერიიდან პირველი ყურადღებას სტუდენტი გოგონა ოლგა იპყრობს, რომელიც „გამყინვარების ხანას“ წიგნის მაღაზიაში წააწყდება და ერთ ღამეში ჩაიკითხავს სულმოუთქმელად. ამის შემდეგ მას ეუფლება სიცოცხლის შიში და თითქოს პირველად

გაიაზრებს ცხოვრების ფენომენს: „წიგნის წაკითხვის შემდეგ უცებ აღმოაჩინა, რომ მშობარა ყოფილა, რომ არაფერი აინტერესებდა, რომ გვერდით არავინ ჰყავდა, რომ ვერავის იტანდა, რომ მისი მშობლები ერთადერთ ქალიშვილს ამდენ ფულს ახარჯავდნენ, ოღგამ კი ისიც არ იცოდა, საერთოდ რატომ ჩამოვიდა პარიზში, რატომ სწავლობდა აქ და საერთოდ რატომ ცხოვრობდა იმ ცხოვრებით, რითაც ცხოვრობდა.“ [ხარატიშვილი, ნ. 2018:10] ოღგას ლაბილური ფსიქიკა არ აღმოჩნდა მზად, ცხოვრების სისასტიკის გააზრების შემდეგ სასიცოცხლო ძალები მოეკრიბა და საკუთარი ადგილი ეპოვა ამ სამყაროში. მას ერთბაშად მოუწინა ყველა ტვირთის მხრებიდან ჩამოხსნა და გამოსავალი თვითმკვლელობაში ჰპოვა. სიცოცხლის შიში შეიპყრობს სარეს წიგნის წაკითხვის შემდეგ ქალს – იგივე ფრანჩესკას, რომელიც ასეთი ზოგადი სახელითაა მოხსენიებული და რომლის ქმარმა საკუთარი თავიც მოიკლა და საერთო ვაჟიც სიცოცხლეს გამოასალმა. მას ჰგონია, რომ წიგნიდან საკუთარი ხმა ესაუბრება: „ისეთი გრძნობა მაქვს, თითქოს ეს ჩემი ისტორიაა.“ [ხარატიშვილი, ნ. 2018:311] აფორაქებული ფრანჩესკა ძიებაშია, განსხვავებით ოღგასგან, მას სურს გაერკვიოს ბოლომდე ყველაფერში. მას შემდეგ, რაც ლაურას დახმარებით სიმართლეს გაიგებს, თითქოს საკუთარ ადგილსაც პოულობს ცხოვრებაში: „მგონი ყველა შთამბეჭდავი ისტორია ტანსაცმელივითაა, რომელსაც ვიცვამთ და ვიხდით... ისტორია ერთადერთი რამ არის, რაც ჩვენ, ადამიანებს გვაკავშირებს. ჩვენ ყველას გვჭირდება საკუთარი ადგილი, ყველანი მუდამ ამ ადგილის ძიებაში ვართ.“ [ხარატიშვილი, ნ. 2018:313] ფრანჩესკამ გააცნობიერა, რომ თვითმკვლელობის მსხვერპლი ის ქალები გახდნენ, რომლებმაც ვერ მოახერხეს საკუთარი ისტორიის დაწერა, და ამ ერთ საერთო ადამიანურ ისტორიაში საკუთარი ადგილის მოპოვება. მხოლოდ ხელოვნებათმცოდნე ქალი ლაურა ეკიდება წიგნს თავიდანვე კრიტიკული თვალთახედვით, მკაცრი პედანტი მეცნიერი ქალი მისთვის უჩვეულო საქმეს ჰკიდებს ხელს და ბოლომდე მიჰყვება წიგნის ავტორის კვალს სტუდენტ ფრიკთან ერთად, რომლის დედაც ამ წიგნის წაკითხვის შემდეგ თვითმკვლელობით ასრულებს ცხოვრებას და პარიზში ხვდება „ძმას“ – პატრისს, რომელიც სტუდენტობის წლებში წერდა ამ რომანს და მიუხედავად იმისა, რომ ყველა ვინც მას კითხულობდა, მოითხოვდა მისგან, რომ შეეწყვიტა წერა, ის მაინც ვერ ანებებდა თავს წერის პროცესს, რომელიც უკვე თითქოს მანიად ქცეოდა. ლაურას დახმარებით ირკვევა სიმართლე, რომელიც ძალიან მწარეა და რომლის დაჯერებაც უმრავლესობას არ სურს. მათ ურჩევნიათ დარჩნენ ცრუ ვირტუალური მითის სფეროში და არ გამოერკვნენ. ლაურა ახერხებს რომანის ბოლოს სძლიოს როგორც საკუთარ დეპრესიას, ასევე სინამდვილეს ახადოს ფარდა და ამით იხსნას არა მხოლოდ საკუთარი თავი, არამედ ფრანჩესკაც, რომელიც სიმართლის გაგების შემდეგ უფრო გაძლიერებული გამოდის ფსიქოლოგიური ჩიხიდან და საკუთარი ადგილის პოვნას ახერხებს. ე.ი. ყველამ თვითონ უნდა შეძლოს ფეხზე მყარად დადგომა და პრობლემებთან გამკლავება. ვინც დარჩა ვირტუალურ რეალობაში, მან ვერ შეძლო თავი დაეღწია თავსმოხვეული დეპრესიისათვის და დაიღუპა. უფრო ძლიერი ფსიქოტიპის მქონე ქალები, რომლებმაც შეძლეს სინამდვილის გამორკვევა, გამოხსნილნი იქნენ.

რომანის ყველა ფიგურას, რომელთა შორის უმეტესობას ბედისაგან ზურგშექცეული ქალები წარმოადგენენ, ერთი რამ აერთიანებთ: მარტოსულობა და უცხოობა. ჟანა სარეს წიგნი

მათთვის ცხოვრების სუროგატულ ფორმად ქცეულა, სადაც საკუთარ გაუთამაშებელ ცხოვრების ისტორიას უყურებენ და ნებისმიერ მომენტში შეიძლება თავად აღმოჩნდნენ მთავარი გმირის ადგილას. ამიტომ, წიგნი მათთვის ერთგვარი ნარკოტიკული საშუალებაა, რომელიც იზიდავს და ითრევს მათ. ამავე დროს ნაჩვენებია, რომ ნებისმიერი მათგანი შეიძლება ყოფილიყო ავტორი, იქამდეც, რომ რომანის ერთ-ერთი ხმა „მე“, რომელშიც მწერლის „ალტერ ეგო“ შეიძლება შევიცნოთ, წერს, რომ მას შემდეგ, რაც ეს წიგნი წაიკითხა ამ უბედური გოგონას შესახებ, მუცლით თითქოს ამ ისტორიას დაატარებს, რომელიც ასევე მისი ისტორიაცაა, და ძალიან უნდა, რომ ეს ისტორია თავად დაწეროს. ისტორია ყველას ეკუთვნის. მათში იგრძნობა ჩვენი ტოტალური არაცნობიერი. *ჟუჟას* ყველა პერსონაჟი ეძებს საკუთარ იდენტობას, საკუთარ ბედნიერებას და ცხოვრების ახალ საზრისს, მაგრამ ეს საზრისი გაურბის მათ. ამიტომ მათი ნაწილი თვითმკვლევლობით ასრულებს სიცოცხლეს. არსებობს თუ არა საერთოდ იდენტობა, ჭეშმარიტი ისტორია და საკუთარი ცხოვრება და ამ საკუთარი ცხოვრებით ცხოვრება არსებულ გართულებულ ადამიანთა ურთიერთობების ფონზე – ეს არის შეკითხვა, რომელიც ლაიტმოტივად მიჰყვება მთელს წიგნს.

იდენტობის საკითხი თანამედროვე პოსტმოდერნისტულ ლიტერატურაში ძალიან აქტუალურია, მან თანამედროვე ცივილურ ატმოსფეროში დაკარგა კლასიკური მნიშვნელობა, რომელიც გარკვეულწილად ე. წ. „ბიოგრაფიულ უწყვეტობას“ უკავშირდებოდა. მუდმივად ცვალებადი საცხოვრებელი პირობები და ინდუსტრიული ლანდშაფტი საშუალებას აღარ იძლევა ადამიანებმა თავიანთი ბავშვობის პეიზაჟებითა და ადრეული წლების მოგონებებით სასიამოვნო გრძნობები აღიძრან, რის საფუძველზეც ირღვევა ინდივიდის იდენტობის მთლიანობისა და სტაბილურობის შეგრძნება. იდენტობის გამოსარკვევად დასმული კლასიკური შეკითხვა „ვინ ვარ მე?“ თანამედროვე სამყაროში შემდეგნაირად კვალიფიცირდა: „ვინ ვარ მე პოსტმოდერნიზმის სამყაროში, რომლის საფუძველი სწრაფად და ღრმად იცვლება ინდივიდუალიზაციის, პლურალიზაციისა და გლობალიზაციის პირობებში?“ იდენტობის კონცეფცია ამ სამყაროში ძალზე დინამიურია. შეუძლია თუ არა ინდივიდს საკუთარი იდენტობის სრულყოფილი აღქმის მიღწევა, არ არის ცნობილი. *ჟაკ ლაკანის* აზრით, ეს გამორიცხულიც კია, თუმცა ინდივიდი მაინც მიესწრაფვის სრულყოფილებას და ამით საკუთარი არსებობის უმაღლესი საფეხურისაკენ ისწრაფვის. ცხოვრება დიდი მოგზაურობაა და ამ მოგზაურობაში, ენებს, სამყაროებს, კულტურებს შორის მერყეობის პირობებში ყალიბდება თანამედროვე გაგებით იდენტობის შეგრძნება. ავტორის „ალტერ ეგო“, „მე“ წიგნის დასაწყისშივე ამბობს: „მე გადავწყვიტე, რომ ამბის უკეთ გასაგებად, უნდა წავიდე ქვეყანაში, რომელიც ჩემი არაა“. ნიშანდობლივია, რომ რომანიც აეროპორტის სცენით მთავრდება. „ალტერ ეგო“, „მე“ აეროპორტში ხვდება ზურგჩანთიან გოგონას, რომელიც პარიზისაკენ მიემგზავრება, რათა იქ მისტერული თვითმკვლელის კვალი იპოვოს, რომელზეც მას ბებიამ მოუყვა. ნებისმიერი ისტორია ფიქციონალურია, ნებისმიერს, შეუძლია გააგრძელოს ეს ისტორია, რომელიც ამავდროულად გლობალურად სამყაროს ისტორიაცაა. აქედან გამომდინარე მკითხველსაც აქვს შესაძლებლობა, სურვილის შემთხვევაში მითის კვდომას ხელი შუშალოს და ამბავი კვლავ გაცოცხლოს იმით, რომ თავად იქცეს ხელახალ ავტორად და ასე გაგრძელდეს დაუსრულებლად.

ბიბლიოგრაფია:

1. ინტერვიუ ნინო ხარატიშვილთან. (2011): <https://heimatkunde.boell.de/de/2011/08/18/ich-kann-nichts-tun-um-zu-gefallen-es-wuerde-nichts-gutes-dabei-heraus-kommen>. (გამომცემელი: 6.03.2022)
2. საუბარი ნინო ხარატიშვილთან. (2011): <http://archiv.faukultur.de/435-0-Gespraech-mit-Nino-Haratischwili---2011.html#.YUxF-7gzbIU> (გამომცემელი: 6.03.2022)
3. ხარატიშვილი, ნ. (2018): ჟუჟა. გამომცემლობა „ინტელექტი“. თბილისი

Natia Nasaridze

Akaki Tsereteli state University

Women's Psychotypes in Nino Haratischwili's novel 'Juja'

Abstract

Nino Haratischwili tells us about the results of a popular book "written" by a young suicide bomber in the feminist circles of the 70s, which pushed many young people to commit suicide. Eventually, one art critic was "forced" to take the path of revealing its author and unveil a shocking reality. After much research, it turned out that this destined and outcast writer Jana Sare, because of which, many people died, never really existed and was just a literary fiction of a misogynistic publisher. Around the main conflict of the novel are several women, who have completely different psychotypes from each other.

In her novel, Nino Haratischwili creates a panorama of women with different aspirations, who have one thing in common: they want to grasp the secret of a girl who wanted to save a hostile, alien world and instead of it, they committed suicide. Voiced female characters: Laura, Francesca, Olga, Nadine and "I" are looking for their place in life. Some of them manage to find their own identity after a collision with life, while others get lost in the chaos and commit suicide like Jeanne Sarah or her prototype - Daniele Sarera. There are no dynamic actions in the novel, it tells us nothing but how each character obtains the book "Ice Age" and what is the result of their acquaintance in the life of each of them.